

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

๑ ในกาลนั้น ในพระนครสาวัตถีมีมนุษย์อยู่ ๗ โกฏิ ๗ บรรดามนุษย์ ๗ โกฏิ นั้น มนุษย์ประมาณ ๕ โกฏิ ฟังธรรมกถาของสมเด็จพระบรมศาสดาแล้ว ได้เกิดเป็นพระอริยสาวก มนุษย์ประมาณ ๒ โกฏิ ฟังธรรมกถาของสมเด็จพระบรมศาสดาแล้ว ยังเป็นปุถุชนอยู่ ๗ บรรดามนุษย์เหล่านั้น พวกมนุษย์ที่เป็นอริยสาวกได้มีกิจ ๒ อย่าง เท่านั้น(คือ) เวลาก่อนภัตตาหารก็ถวายทาน เวลาหลังภัตตาหาร มีมือถือของหอมและ พวงดอกไม้เป็นต้น ให้คนถือผ้า ยารักษาโรค และน้ำปานะเป็นต้น พวกนั้นเดินไปเพื่อ ต้องการจะฟังธรรม ๗

ก็ธรรมดาว่าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เมื่อจะทรงแสดงธรรม ทรงตรวจดูอุปนิสัย แห่งคุณวิเศษ มีสรัณะ ศีล และการบวช เป็นต้นแล้วทรงแสดงธรรมตามอำนาจอุปนิสัย เพราะฉะนั้น วันนั้น สมเด็จพระบรมศาสดา ทรงตรวจดูอุปนิสัยของภุมมพิมหากาลนั้น แล้ว เมื่อจะทรงแสดงธรรม ได้ตรัสอนุပ္พุพิกถา คือ ทรงประกาศเรื่องทาน เรื่องศีล เรื่องสรวรรค์ โทษความต่ำทราม ความเศร้าหมองพร้อมของกามทั้งหลาย (และ) อานิสงส์ ในการออกจากกาม ๗ ภุมมพิมหากาลฟังอนุပ္พุพิกถานั้นแล้ว คิดว่า ลูกชายและลูกสาว หรือว่าโภคสมบัติทั้งหลาย จะติดตามบุคคลผู้ไปสู่ปรโลกหาได้ไม่ แม้ร่างกาย (ของเรา) ก็ไม่ไปกับตน จะมีประโยชน์อะไร ด้วยการอยู่ครองเรือนสำหรับเรา เราจักบวชละ ๗

ความจริง เสียงอย่างอื่น ชื่อว่าสามารถแผ่ซาบซ่านไปอยู่ทั่วสกลกาย ของพวก ผู้ชาย เหมือนอย่างเสียงหญิง ย่อมไม่มี ๗ เพราะเหตุนี้ สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า จึงตรัสไว้ว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย เรา (ตถาคต) พิจารณาไม่เห็นแม้เสียงสักอย่างหนึ่ง อย่างอื่น ที่จะครอบงำจิตของชายอยู่ เหมือนอย่างเสียงหญิงนี้เลย ภิกษุทั้งหลาย ๗

๒. เข้ามีเดวันนั้น สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงออกจากพระมหากัณฐนาสมาบัติแล้ว ทรงตรวจดูสัตว์โลกด้วยพุทธจักขุ เพื่อจะทอดพระเนตรดูเหล่าสัตว์ผู้เป็นเผ่าพันธุ์ที่สมควรจะแนะนำให้ตรัสรู้ได้ ผู้มีบุญญาธิการได้กระทำไว้แล้วในพระพุทธานุภาพก่อนทั้งหลายผู้มีกุศลมูลหนาแน่นขึ้นแล้ว จึงทรงแผ่ข่ายคือพระญาณไปในหมีนจักรวาศ ๗ มัญญุกุณฑลสมาณพ ได้ปรากฏภายในข่ายคือพระญาณนั้นแล้ว โดยอาการที่นอนอยู่ที่ระเบียงภายนอก ๗ สมเด็จพระบรมศาสดาครั้งทอดพระเนตรเห็นมัญญุกุณฑลสมาณพนั้นแล้วทรงทราบว่ามีมัญญุกุณฑลสมาณพนั้น ถูกบิดานำออกจากภายในเรือนให้นอนอยู่ที่ระเบียงนั้นแล้ว ทรงใคร่ครวญอยู่ว่า เพราะปัจจัยที่เราไป ณ ที่นั้น จะมีประโยชน์หรือไม่หนอแล ได้ทอดพระเนตรเห็นประโยชน์ดังนี้ว่า มาณพนี้ จักทำจิตให้เสื่อมใสในเราแล้ว ถึงแก่กรรมแล้ว จักบังเกิด ณ วิมานทอง ประมาณ ๓๐ โยชน์ในดาวดึงส์เทวโลก จักมีนางฟ้า ๑,๐๐๐ เป็นบริวาร ฝ่ายพราหมณ์ก็จักเผาศพมาณพนั้นแล้ว จักเที่ยวร้องไห้ไปในป่าช้า ๗

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงพิกากับ ๑๕ นาที

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔ แปล ไทยเป็นมคธ

๑. ตทา สาวตถิยํ สตฺต มนุสฺสโกภฺวิโย วสนฺติ ฯ เตสุ สตฺถุ ฅมฺมกถํ
สฺตฺวา ปญฺจโกภฺมิตฺตา มนุสฺสา อริยสวากา ซาตา, เทวโกภฺมิตฺตา ปุณฺณชฺชนา ฯ เตสุ
อริยสวากานํเทวเยว กิจฺจานิ อเหตุํ, ปุเรมตฺตํ ทานํ เทนฺติ, ปจฺจมาตฺตํ คนฺธมาลา-
ทิตฺตถา วตฺถเกสฺสชฺชปานกาที คาหาเปตฺวา ฅมฺมสฺสวณฺตถาย คจฺจนฺติ ฯ (ฅมฺมปทฺฐก-
กถาย ปจฺโม ภาโค/หน้า ๕)

พุกฺคา จ นาม ฅมฺมํ เทเสนฺตา สรณฺสีลปพฺพชฺชาทินํ อุปนิสฺสยํ โอลฺเกตฺวา
อชฺฅมาสยวเสน ฅมฺมํ เทเสนฺติ, ตฺสฺมา ตํทิวลํ สตฺถา ตฺสฺส อุปนิสฺสยํ โอลฺเกตฺวา
ฅมฺมํเทเสนฺโต อญฺฺพุกฺกถํ กเถสิ ฯ เสยฺยถิทํ ทานกถํ สีลกถํ สคฺคกถํ กามานํ
อาทินวํ โอรฺกํ สงฺกิลลํ เนกขมฺเม อานิสฺสํ ปกาเสสิ ฯ ตํ สฺตฺวา มหาปาโล กุณฺหมพิโก
จินฺเตสิ ปฺรโลกํคจฺจนฺตํ ปุตฺตธิตโร วา โมคา วา นานุคจฺจนฺติ, สรฺรึปี อตฺตนา สทฺธิ
น คจฺจติ, กิ เม ฆราวาเสน ปพฺพชฺชิสฺสามีติ ฯ (ฅมฺมปทฺฐกถาย ปจฺโม ภาโค/หน้า ๕ - ๖)

อิตฺถิสฺสทฺโห วิย ทิ อญฺโฆ สทฺโห ปุริสานํ สกฺลสรฺรํ ฅริตฺวา จาตุํ สมตฺโถ
นาม นตฺถิ ฯ เตนาท ภาควา นานํ ภิกฺขเว อญฺญํ เอกสทฺทมฺปิ สมฺนุปฺสสามิ, โย เอวํ
ปุริสฺสฺส จิตฺตํ ปฺรียาทาย ติฏฺฐติ, ยถฺยิทํ ภิกฺขเว อิตฺถิสฺสทฺโหติ ฯ (ฅมฺมปทฺฐกถาย
ปจฺโม ภาโค/หน้า ๑๔)

๒. ตัมทิวสํ ภควา พลวปจฺจุสฺสมเย มหากรุณาสมาปตฺติโต วุฏฺฐาย ปุพฺพ-
 พุทฺเธสุ กตาทิการานํ อุสฺสนุนฺกุสฺลมูลานํ เวเนยฺยพฺนฺชวานํ ทสฺสนตฺถํ พุทฺธจกฺขุณา
 โลกํ โวลเณฺหโต ทสฺสทสฺสจกฺกวาเพ ฌาณชาลํ ปตฺถริ ฯ มฏฺฐกฺกุณฺทลီ พหิอาลินฺเท
 นิปฺนฺนากาเรเนว ตสฺส อนฺโต ปณฺณายิ ฯ สตฺถา ตํ ทิสฺวา ตสฺส อนฺโตเคหา นีหริตฺวา
 ตตฺถ นิปฺปชฺชาปีตภาวํ ฌตฺวา อตฺถิ นุ โข มยฺหํ ตตฺถ คตปฺปจฺจเยน อตฺถเถติ
 อฺปฺธา เรนฺโต อิทํ อทฺทส อยํ มาณโว มยิ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา กาลํ กตฺวา ตาวตีสฺเทว-
 โลเก ตีสโยชนิกเก กนฺกวิมานे นิพฺพตฺติสฺสตี อจฺจรราสทสฺสปริวโร ภวิสฺสตี พฺรามา-
 โณปี ตํ ฌาเปตฺวา โรหนฺโต อาฟ้าหเน วิจฺริสฺสตีติ ฯ (ธมฺมปทฺฏจกฺกถาย ปจฺโม ภาโก/
 หน้า ๒๔)